

B9-0191/2019

25.11.2019

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl padėties Bolivijoje
(2019/2896(RSP))

Izaskun Bilbao Barandica, Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Phil Bennion, Gilles Boyer, Jane Brophy, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Anna Júlia Donáth, Fredrick Federley, Barbara Ann Gibson, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Antony Hook, Ivars Ijabs, Ondřej Kovařík, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Stéphane Séjourné, Michal Šimečka, Susana Solís Pérez, Ramona Strugariu, Yana Toom, Hilde Vautmans, Marie-Pierre Vedrenne
RENEW frakcijos vardu

B9-0191/2019

**Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Bolivijoje
(2019/2896(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl padėties Bolivijoje,
 - atsižvelgdamas į pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės atstovo spaudai 2019 m. spalio 22 d., 2019 m. spalio 24 d. ir 2019 m. lapkričio 9 d. pareiškimus dėl rinkimų proceso ir padėties Bolivijoje ir į 2019 m. lapkričio 10 d. ir 2019 m. lapkričio 15 d. pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės pranešimus,
 - atsižvelgdamas į Amerikos valstybių organizacijos (OAS) rinkimų stebėjimo Bolivijoje misijos 2019 m. spalio 21 d. pareiškimą,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 10 d. Rinkimų proceso Bolivijoje auditorių grupės pareiškimą,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. 10 d. Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus atstovo spaudai pateiktą pareiškimą dėl padėties Bolivijoje,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 16 d. JT vyriausiosios žmogaus teisių komisarės Michelle Bachelet pareiškimą dėl represijų ir dėl nereikalingos ir neproporcingai panaudotos jėgos, dėl kurios padėtis Bolivijoje galėjo pablogėti;
 - atsižvelgdamas į 2016 m. vasario 21 d. Bolivijoje surengtą konstitucinį referendumą,
 - atsižvelgdamas į bendrą 2017–2020 m. Europos strategiją Bolivijai,
 - atsižvelgdamas į Amerikos žmogaus teisių konvenciją, kurią Bolivija pasirašė ir ratifikavo,
 - atsižvelgdamas į Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos naujausius pareiškimus spaudai dėl Bolivijos, ypač į spalio 23 d., lapkričio 12 d. ir lapkričio 19 d. pareiškimus, įspėjančius dėl rizikos, kad asmenys, pažeidę žmogaus teises Bolivijoje gali likti nenubausti,
 - atsižvelgdamas į Bolivijos konstituciją, įskaitant 4 jos straipsnį ir VII ir VIII antraštines dalis,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2016 m. nelaimėjo referendumo dėl Bolivijos konstitucijos pakeitimo, Evo Morales kandidatavo ketvirtai kadencijai, o Konstitucinis teismas tam pritarė, ir šis

- sprendimas parodė, kad Bolivijos teisminėms institucijoms trūksta nepriklausomumo;
- B. kadangi 2019 m. spalio 20 d. Bolivijoje vyko prezidento ir įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimai, kurių metu buvo padaryta keletas pažeidimų E. Moraleso partijos naudai; kadangi rinkimuose taikiai ir tvarkingai dalyvavo didelis skaičius piliečių;
 - C. kadangi tuomet, kai daugiau nei 80 % balsų buvo suskaičiuota, naudojant sparčią ir saugią preliminarių rezultatų sistemą (TREP), Aukščiausiasis rinkimų teismas sustabdė preliminarių rezultatų skelbimą; kadangi tuo metu skaičiai aiškiai rodė, kad turėtų vykti antrasis rinkimų turas; kadangi po 24 valandų Aukščiausiasis rinkimų teismas „pateikė duomenis, kuriuose nepaaiškinamas tendencijos posūkis radikaliai pakeitė rinkimų rezultatus ir dėl kurių buvo prarastas pasitikėjimas rinkimų procesu“, kaip teigė Amerikos valstybių organizacija (OAS);
 - D. kadangi Aukščiausiasis rinkimų teismas atmetė galimybę surengti antrą rinkimų turą, remiantis tuo, kad tarp dviejų geriausių kandidatų buvo pasiektas reikiamas 10 % skirtumas;
 - E. kadangi šis sprendimas sukėlė nacionalinių ir tarptautinių stebėtojų bei tarptautinės bendruomenės abejones dėl proceso skaidrumo ir patikimumo, taip pat įtarimus dėl sukčiavimo; kadangi ES ir OAS, ir ne tik jos, išreiškė didelį susirūpinimą dėl nepagrįsto balsų skaičiavimo sustabdymo ir paragino surengti antrąjį rinkimų turą siekiant atkurti pasitikėjimą ir užtikrinti, kad Bolivijos žmonių demokratiški pasirinkimai būtų visapusiškai gerbiami;
 - F. kadangi opozicija, kuri teigė, kad rinkimuose buvo sukčiaujama, nepripažino rezultatų ir E. Moraleso pergalės paskelbimo; kadangi Bolivijos valdžios institucijos pakvietė OAS atlikti privalomą techninį auditą; kadangi lapkričio 10 d. OAS auditas atskleidė sunkius pažeidimus ir manipuliacijas vykusias rinkimų metu, paragino panaikinti rinkimų rezultatus ir rekomendavo surengti naujus rinkimus, kuriuose turėtų dalyvauti naujos rinkimų institucijos, kad būtų surengti rinkimai būtų patikimi;
 - G. kadangi ginkluotųjų pajėgų vyresnybė pasiūlė buvusiam prezidentui E. Moralesui atsistatydinti; kadangi ginkluotosios pajėgos ir policija turėtų susilaikyti nuo politinių procesų įtakojimo ir turėtų rūpintis civiline kontrole;
 - H. kadangi E. Morales ir kai kurie kiti jo vyriausybės nariai atsistatydino iš pareigų ir nusprendė palikti šalį ir nevykdyti savo funkcijų; kadangi dėl keleto atsistatydinimų antroji viceprezidentė Jeanine Áñez įgijo teisę prisiimti laikinosios pirmininkės pareigas, o taip pat ir konstitucinę prievolę bei politinę atsakomybę greitai surengti naujus prezidento rinkimus, nes tai vienintelis demokratinis ir konstitucinis būdas įveikti dabartinę krizę;
 - I. kadangi 2019 m. lapkričio 23 d. Bolivijos teisės aktų leidėjai patvirtino įstatymo projektą, kuriuo nustatomas terminas, iki kurio gali būti išrinktas naujas Aukščiausiasis rinkimų teismas, kuriuo leidžiama surengti naujus rinkimus ir anuluoti 2019 m. spalio 20 d. rinkimų rezultatus; kadangi įstatymo projektą J. Áñez pasirašė lapkričio 24 d., tačiau naujų rinkimų terminas vis dar neaiškus;
 - J. kadangi Bolivijoje vyksta pilietiniai neramumai, masiniai protestai ir demonstracijos,

per kurias žuvo mažiausiai 32 žmonės, sužeista daugiau kaip 700 ir suimta daugiau nei 600 asmenų;

- K. kadangi dėl E. Morales šalininkų blokuojamų gatvių šalis kenčia maisto ir kuro stygių, ir tai turi rimtų pasekmių civiliams gyventojams; kadangi vis labiau nerimaujama dėl smurto eskalavimo, įtarimų dėl saugumo pajėgų nepagrįstai ir neproporcingai naudojamo smurto ir dėl visuomenės skaldymo;
1. apgailestauja ir smerkia po rinkimų vykstančius pilietinius neramumus ir smurtą Bolivijoje, ir reiškia užuojautą visiems nukentėjusiųjų šeimų nariams; ragina visus politinius veikėjus ir kariuomenės bei policijos vadus susilaikyti nuo smurto, mažinti įtampą ir veikti kiek įmanoma santūriau; ragina buvusius politinius veikėjus gyvenančius tiek Bolivijoje, tiek už jos ribų, nustoti skatinti veiksmus, dėl kurių atsiranda prekių stygius ir daugėja smurto; ragina saugumo pajėgas įgyvendinti proporcingumą ir palaikyti saugumą ir viešąją tvarką; ragina atlikti skubius, nešališkus, skaidrius ir nuodugnius smurto tyrimus;
 2. palaiko 2019 m. lapkričio 19 d. Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos pareiškimą, kuriuo išreiškiamas susirūpinimas Dekretu Nr. 4078, kuriuo skatinamas asmenų, tarnaujančių ginkluotosioms pajėgoms ir dalyvaujančių visuomenės saugumo kontrolės procese, nebaudžiamumas, o tai pažeidžia valstybių pareigą tirti, patraukti baudžiamojon atsakomybėn, teisti ir nubausti asmenis dėl žmogaus teisių pažeidimų;
 3. smerkia Bolivijos valdžios institucijas dėl skaidrumo ir patikimumo stokos ir dėl bandymo sukčiauti rinkimų metu; gina Bolivijos piliečių laisvę demokratiškai išrinkti savo prezidentą, griežtai laikantis konstitucijos ir jos papildomų įstatymų; reiškia visapusišką pritarimą OAS pastebėjimams ir rinkimų auditui;
 4. primygtinai ragina visus veikėjus užmegzti dialogą, kuris įpareigotų siekti taikaus dabartinės krizės sprendimo, užtikrinant taikų nacionalinį susitaikymą ir neatidėliotinai surengiant skaidrius, sąžiningus ir patikimus rinkimus, įskaitant naujos sudėties rinkiminio organo įsteigimą; ragina visus subjektus vykdyti savo demokratines prievoles, kad tai būtų pasiekta;
 5. palankiai vertina pirmuosius veiksmus šioje srityje ir įstatymo, pagal kurį 2020 m. leidžiama surengti naujus rinkimus, patvirtinimą; pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad demokratiško ir taikaus dialogo procesas būtų vykdomas remiantis Bolivijos konstitucija; ragina visus subjektus laikytis tarptautinės teisės ir ypač pagrindinių žmogaus teisių principų;
 6. pakartoja, kad teisminių institucijų nepriklausomumo, politinio pliuralizmo ir visų Bolivijos gyventojų, įskaitant čiabuves vietos tautas ir žmones, saviraiškos ir susirinkimų laisvės paisymas yra pagrindiniai demokratijos ir teisinės valstybės ramsčiai;
 7. pabrėžia, kad patikimų tarptautinių stebėtojų, galinčių veikti laisvai ir nepriklausomai, dalyvavimas yra labai svarbus ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę įdiegti visavertę ES rinkimų stebėjimo misiją; ragina EIVT ir ES delegaciją Bolivijoje taip pat finansuoti piliečių rinkimų stebėjimo mokymus, skirtus rinkimų dienai, kad būtų sustiprintas demokratinis dalyvavimas, ypač jaunų Bolivijos

gyventojų, kurie vadovavo taikiems protestams prieš sukčiavimą rinkimuose;

8. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių parlamentams ir vyriausybėms, Bolivijos vyriausybei ir parlamentui, Andų Parlamentui ir EUROLAT asamblėjai.